

Saksnr: 201904656

Oslo, 8. februar 2021

Oslo kommune, ved Byrådsavdeling for byutvikling
postmottak@byr.oslo.kommune.no

kopi: OOFs medlemsorganisasjoner

Høringsuttalelse til:

OSLO KOMMUNES PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for 43 medlemsorganisasjoner og 14 medlemskommuner i Oslo og Viken, deriblant Oslo kommune. Vårt hovedformål er å ivareta natur- og friluftslivet i regionen.

OOF er svært godt fornøyd med den vekt byrådet legger på naturmangfold og bevaring og utvikling av den blågrønne strukturen i kommunen.

OOF mener at planprogrammet ikke vektlegger nok folkehelse og friluftsliv og behovet for god og skånsom tilrettelegging både i byggesonen og marka. Dette er viktig for å møte klimaendringene og befolkningsveksten, for å ta vare på naturen og for at en økende andel av befolkningen, som mangler basiskunnskaper i friluftsliv, skal komme seg ut.

OOFs KOMMENTARER TIL KAP 3.4: BLÅGRØNN OG KLIMATILPASSET BY MED NATURMANGFOLD

OOFs hovedformål er å sikre Marka og byggesonen for natur og et allsidig og aktivt friluftsliv. Derfor vil vi i hovedsak konsentrere våre forslag og kommentarer til dette kapitlet.

OOF STØTTER AT BYVEKST MÅ MØTES MED Å STYRKE BLÅGRØNN STRUKTUR

OOF er svært positiv til at byrådet slår fast på side 18 at «byveksten gjør at vi også må styrke og videreutvikle byens grønnstruktur og vassdrag, både i Marka, fjorden og byggesonen, og at kommunen vil sikre byens grøntområder mot nedbygging.»

OOF synes det er positivt at grøntregnskapet viser at andelen av byggesonen som er dekket av vegetasjon (47 %) har vært økende til tross for befolkningsvekst. OOF er positiv til byrådets mål om at «den blågrønne strukturen videreføres og styrkes, både ut fra hensyn til rekreasjon og folkehelse, naturmangfold, klimatilpasning og karbonlagring.

Vi støtter også at sammenhengende grønnstruktur, som binder fjorden og Marka sammen, elve- og bekkeåpninger og vassdragenes kapasitet for overvannshåndtering, blir sentrale temaer for revisjonen.

OOF støtter forslagene om å utrede behovet for å styrke vern av Akerselva, Alna miljøpark og Østensjøvannet. Vi støtter også at det skal vurderes å innføre bestemmelser om bygging langs vassdrag. I den gjeldende kommuneplanen er det kun retningslinjer for dette (20 og 12 meter).

OOF MENER AT FRILUFTSLIV MÅ FÅ EN TYDELIGERE Plass I PLANEN

Men OOF er ikke fornøyd med den manglende vektleggingen av at byen, marka og fjorden også er arena for fysisk aktivitet og friluftsliv.

Undersøkelser viser at befolkningen er generelt for lite i aktivitet for å sikre god folkehelse. Stortingets friluftslivsmelding fra 2016 påpeker at hele 61 % foretrekker fysisk aktivitet i naturen og i nærmiljøet. Korona-situasjonene har medført en enorm økning i bruken av friluftslivsområdene både i byen ved fjorden og i marka, og det har vært store køutfordringer ved mange populære utfartsområder. I tillegg vokser byens befolkning raskt.

OOF mener derfor at den nye kommuneplanen må fange opp disse utviklingstrekkene og vektlegge en arealbruk som stimulerer til mer fysisk aktivitet i byen, marka og ved fjorden.

OOF har derfor følgende forslag til dette kapitlet:

FRILUFTSLIV OG FYSISK AKTIVITET MÅ INN I TITTELEN

Friluftsliv og fysisk aktivitet må vektlegges og tittel på kapitlet bør derfor endres til: **«Blågrønn og klimatilpasset by med naturmangfold og muligheter for friluftsliv»**

FRILUFTSLIVSOMRÅDENE ER NÅ KARTLAGT OG VERDSATT OG MÅ FÅ EN SENTRAL ROLLE I KOMMUNEPLANEN

Oslo kommune, ved Bymiljøetaten, har nettopp gjennomført en svært grundig kartlegging og verdsetting av alle friluftslivsområder i byggesonen, marka og på fjorden. Dette arbeidet er nå ute til høring og vil bli endelig ferdigstilt i løpet av året.

OOF mener at denne kunnskapen om friluftslivsområdene i byen må få en sentral rolle i arbeidet med den nye kommuneplanen.

TURVEINETTET I BYGGESONEN MÅ INN I AREALPLANEN

Oslo har i mange år hatt et offisielt turveinett. I 2015 utarbeidet Bymiljøetaten en turveistrategi, og i den nylig vedtatte *Behovsplan for idrett og friluftsliv 2021-2030* står følgende: «Det prioriteres å binde sammen hovedturveinettet i byggesonen. For å nå målet om et ferdig utbygd sammenhengende turveinett innen 2030, må tempoet økes.»

I byrådets forslag til planprogram står følgende: «En ny kartlegging av turveinettet vil også inngå i kunnskapsgrunnlaget». Dette mener OOF er en for svak formulering. OOF mener at vedtaket i behovsplanen må tydeliggjøres og innarbeides i det fremtidige arbeidet med kommuneplanen.

OOF mener at det må være et mål at kommuneplanen får fram et sammenhengende turveinett i byggesonen som tilfredsstiller befolkningens og samfunnets behov for friluftsliv og fysisk aktivitet. Undersøkelser viser at jo nærmere folk bor et friluftsområde og en turvei, jo oftere blir de brukt.

Det er derfor viktig at kommunen etablerer tette nettverk av turveier. Målet må være at ingen har mer enn 250 meter til nærmeste turvei. I nye fortetningsområder er det viktig å sikre gamle og sammenhengende turveier.

OOF mener at bekkenes og elvenes rolle for turveinettet og naturmangfoldet er viktige og må komme tydeligere fram.

OOF MENER AT TILRETTELEGGINGSARBEIDET I MARKA MÅ BLI MERE MÅLRETTET OG SYSTEMATISK

OOF er fornøyd med at byrådet, på side 19, fastslår at markagrensa ligger fast. På samme side står følgende: «Aktivitetssonene skal fjernes i ny arealdel. Skånsom tilrettelegging for rekreasjon i Markas randsone er imidlertid viktig for folkehelse og rekreasjon. I arbeidet med ny arealdel skal det derfor utredes hva slags type tilrettelegging det kan legges opp til innenfor markalovens rammer. I tillegg skal det vurderes geografisk omfang og føringer for slik tilrettelegging.»

OOF er glade for og støtter at kommunen vil fjerne aktivitetssonene i en ny arealdel.

OOF har følgende kommentarer og forslag til hvordan skånsom tilrettelegging for friluftsliv, naturopplevelser og idrett som naturlig hører hjemme i Marka, kan gjennomføres og hvordan avgrensede innfallsporter kan erstatte aktivitetssoner langs hele Markas randsone:

- Tilretteleggingen i Marka er nødvendig for at flere skal bruke Marka og for å unngå økt slitasje og skade på naturen. I tillegg medfører klimaendringene, med økt nedbør og mildere klima, et ekstra press på naturen f.eks i form av økt erosjon på stier, turveier og skitraseer.
- Behovet for tilrettelegging vil være størst i Markas randsone og så avta innover i Marka.
- All tilrettelegging i Marka skal være så skånsom som mulig for naturen og skje på en slik måte at alle brukergrupper ivaretas på en god måte. Dette er særlig viktig ved større tilretteleggingstiltak som f.eks. slalåmbakker, langrennsarenaer o.l.
- Mye brukte stier og skitraseer bør vurderes forsterket med for eksempel steinsetting og drenering. Kommunen bør vurdere metoder og organisering av slik tilrettelegging.
- Det må tas sterkere grep om utviklingen av innfallsporter til Marka. Det må utarbeides klare mål om at alle bydeler langs markagrensa skal ha gode og utviklede innfallsporter til Marka. En godt utviklet innfallsport er et sted hvor det er turveier, stier og skitraseer videre inn i Marka, og som også har et eget aktivitetstilbud for både sommer og vinterbruk med f.eks. akebakke, skileikområde, mulighet for å gå på skøyter, badeplass, piknik-muligheter og lekeområder. En godt utviklet innfallsport bør også være knyttet til byens turveinett, ha god kollektivdekning og en parkeringsplass. En enkel innfallsport er primært en innfallsport med turveier, kollektivtransporttilbud og parkeringsmuligheter. Mellom innfallsportene skal det være områder med lite tilrettelegging og med gode muligheter for naturopplevelser, stillhet og ro.
- Det er særlig viktig å prioritere levekårsutsatte områder i byen, f.eks. Groruddalen og den sørøstlige delen av byen. Her blir det ekstra viktig å benytte Marka som en ressurs for aktivitet og naturopplevelser og å tilrettelegge slik at lokale behov i størst mulig grad dekkes.
- Det er mange helårs turveier i Markas randsone. De åpner Marka for brukere som ikke føler seg trygge på stiene, for personer med nedsatt funksjonsevne, for familier som benytter barnevogn og syklist. Helårstraseene er også viktig for skigåing, ved at løypene kan

prepareres med lite snø. Enkelte turveier brøytes også for de som foretrekker å gå vinterstid. En del områder mangler slike helårs turveier, og OOF mener at dette bør utredes nærmere i kommuneplanen. Den planlagte turveien i Østmarka – fra Grønmo til Sandbakken er et slikt eksempel.

- All tilrettelegging i Marka skal skje med god medvirkning fra lokale organisasjoner.

OOF er derfor positiv til byrådets forslag om at det skal «utredes hva slags type tilrettelegging det kan legges opp til innenfor markalovens rammer. I tillegg skal det vurderes geografisk omfang og føringer for slik tilrettelegging».

Som vist ovenfor mener OOF at det vil være viktig å utvikle innfallsporter på avgrensede områder i Markas randsoner med god kollektivdekning og utfartsparkering, og som er godt tilrettelagt for forskjellig friluftslivsaktiviteter, sommer som vinter, og som i særlig grad skal dekke lokale behov. OOF mener også at levekårsutsatte områder bør prioriteres.

OOFs KOMMENTARER TIL KAP 4, PLANPROSESSEN

OOF er i stor grad godt fornøyd med den vekt byrådet legger på god medvirkning, for å oppnå gode omforente resultater og for å sikre en god offentlig debatt om byens utvikling.

FSU BLIR ET VIKTIG ORGAN FOR Å IVARETA NATUR- OG FRILUFTSLIVSINTERESSENE I BYDELEN

OOF har hatt et forsøksprosjekt der FSU er etablert i 5 bydeler. FSU står for «Friluftslivets samarbeidsutvalg» og består av lokale organisasjoner som er opptatt av natur, friluftslivsområder, naturopplevelse og fysisk aktivitet i friluft.

Formålet med FSU er blant annet å ta vare på og sikre utviklingen av natur- og friluftslivsområdene i bydelen, styrke friluftslivsorganisasjonene lokalt og bidra til økt friluftslivsaktivitet. Det blir derfor viktig å involvere bydelens FSU i kommuneplanarbeidet.

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval
Rådgiver